

Крлежа

ЈОВАН
ЋИРИЛОВ

Ово пролеће прошло ми је у знаку Мирослава Крлеже. Не само мени већ и мојим пријатељима и суграђанима. Славили смо Крлежино присуство у нашем животу.

Ја сам се осмелио да у Центру за културну деконтаминацију режирам Беловићеву драматизацију Крлежиног путописа *Излећ у Русију*. Уздао сам се у своје рано интелектуално сазревање, још као гимназијалца, уз његов опус и релативно честе сусрете са њим последњих двадесет година његовог живота, када сам, кад год сам имао прилику, заједно са старијим пријатељем Мирославом Беловићем, стављао на репертоар његова неизвођена дела, рецимо младалачке легенде и драматизовани роман *На рубу памети* у ЈДП.

Размишљајући о томе зашто се један гимназијалац у провинцији одушевио спорним, јеретичким, па ипак слављеним писцем из Хрватске, дошао сам до једноставног закључка да ме је занео, као сваког пубертетлију, најпре Шекспиров Хамлет, а онда Леоне Глембај, Крлежин Хамлет. Хамлет је младалачки презрео дански двор, Леоне крупну буржоазију из које је потекао. Да, помало је надмено ослонити се на Леонову побуну кад младић у својој маловарошкој средини осети отпор и уобрази да је сличан њему. Данас звучи гротескно да ме је за прву љубав и мој први, и једини брак, везало наше заједничко одушевљење за Леона и његовог творца Крлежу. Сусрети у младости са аутором романа *На рубу памети* и драмолета *Саломе*, као једног од руководећих личности ЈДП, већ су ми били једноставнији. Сасвим професионални и недраматични. Поредићи Крлежу са Ивом Андрићем, кога сам сретао док је низ година био на челу Савета ЈДП, могу рећи да је Крлежа више пристајао Београду, него Београд Андрићу. Андрић је био цивилизован и уздржан, Крлежа емотиван и спонтан. И поред живог сећања на Крлежин изглед и понашање, мислим да сам донео срећну одлуку да млади Милутин Милошевић у улози Крлеже не треба да имитира те његове мени познате спољашње карактеристике, већ да брани на уметнички начин његову личност, као и његове

ставове и емоције приликом ране посете СССР-у половином 20-их година прошлог века. Мислим да је та одлука израз поштовања према личности која то заслужује.

Што се овог пута не бавим етимологијом Крлежиног презимена разлог је што у његовом случају никада није мање важила она латинска „Nomen est omen“.

